

Notat vedrørende Kriminalitet og national oprindelse 2002

Danmarks Statistik har netop offentliggjort en undersøgelse af kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere i 2002, se *Kriminalitet og national oprindelse 2002*, Sociale forhold, sundhed og retsvæsen 2004:10 (*Statistiske Efterretninger*) og <http://www.dst.dk>. Undersøgelsen svarer til tidligere undersøgelser vedrørende strafferetlige afgørelser i henholdsvis 1995, 1998 og 2000 (undersøgelsen vedrørende 1998 er gennemført af Justitsministeriet og er tilgængelig på www.jm.dk).

I det følgende skal de væsentligste resultater fra den seneste undersøgelse kort omtales. For information om data og metode henvises til rapporten fra Danmarks Statistik.

1. Kriminalitetsfordelingen

Af tabel 1 ses, at godt hver tiende person med en strafferetlig afgørelse i 2002 var indvandrer, mens 1,9 pct. var efterkommere. Sammenlagt var det altså godt 12 pct. af de straffede i 2002, som var enten indvandrere eller efterkommere.

Tabel 1. Personer med strafferetlige afgørelser 2002 fordelt efter indvandrerstatus.

	Indvandrere	Efterkommere	Dansk oprindelse	Hele befolkningen
Antal personer	11.203	1.972	92.671	105.846
- i pct.	10,6%	1,9%	87,6%	100,0%

2. Kriminalitetshyppighed

Af tabel 2 fremgår, at 3 pct. af hele befolkningen i 2002 blev kendt skyldige i en lovovertrædelse. For indvandrere var tallet 4,1 pct., for efterkommere 7,6 pct., og for den samlede gruppe af personer af udenlandsk oprindelse 4,4 pct.. Det svarer det til, at indvandrere og efterkommere har henholdsvis 38 og 157 pct. højere kriminalitetshyppighed end hele befolkningen. Efterkommernes høje frekvens har bl.a. sammenhæng med en skæv aldersfordeling i gruppen, jf. det senere. For den samlede gruppe af indvandrere og efterkommere (i det følgende: personer af udenlandsk oprindelse) er der tale om 48 pct. højere kriminalitetshyppighed.

Tabel 2. Andel (pct.) med strafferetlig afgørelse 2002 og procentuel overhyppighed i forhold til hele befolkningen fordelt efter indvandrerstatus.

	Indvandrere	Efterkommere	Udenlandsk oprindelse	Hele befolkningen
Andel med afgørelse	4,1%	7,6%	4,4%	3,0%
<i>Overhyppighed</i>	+38%	+157%	+48%	-

Det er en almen antagelse, at kriminaliteten især er høj blandt de helt unge efterkommere. For aldersgruppen 15-19 år er kriminalitetshyppigheden imidlertid den samme for både indvandrere og efterkommere. Begge grupper har en kriminalitetshyppighed, der ligger 72 pct. over den for alle i den aldersgruppe. Den gruppe, der – sammenlignet med samme aldersgruppe i hele befolkningen – har en særlig høj kriminalitetshyppighed, er de 20-29årige efterkommere. Deres kriminalitetshyppighed ligger 139 pct. over den for alle 20-29årige.

3. Kriminalitetens art

En større del af indvandreres og efterkommeres kriminalitet end af den øvrige befolknings kriminalitet vedrører straffeloven. Denne overvægt af straffelovskriminalitet beror først og fremmest på forholdsvis mange ejendomsforbrydelser, herunder især tyverier. I den offentlige debat om kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere er det typisk deres overhyppighed med hensyn til volds- og seksualforbrydelser, der fokuseres på, men reelt er overhyppigheden på disse områder mindre end på tyveriområdet: 178 pct. på tyveriområdet mod 130 pct. på voldsområdet og 110 pct. for seksualforbrydelser. Det skal samtidig bemærkes, at især sidstnævnte område vedrører meget få lovovertrædelser: 84 indvandrere og 10 efterkommere blev i 2002 dømt for seksualforbrydelser mod 441 i den øvrige befolkning. Vedrørende alene voldtægt angik 20 uf af i alt 63 domfældelser i 2002 indvandrede, og 5 angik efterkommere.

Med hensyn til voldsforbrydelser kan nævnes, at ud af samtlige strafferetlige afgørelser for simpel vold (§ 244) angik 13,6% (i absolutte tal: 503) indvandrere og 2,9% (107) efterkommere, mens tallene for strafferetlige afgørelser for alvorligere vold (§§ 245-246) var henholdsvis 18,0% (134) og 4,6% (34).

På færdselslovsområdet, som to tredjedele af samtlige strafferetlige afgørelser angår, er der tale om en meget ringe overrepræsentation af personer af udenlandsk oprindelse, nemlig på kun 8 pct..

4. Udviklingen i indvandrernes og efterkommernes kriminalitetshyppighed

Sammenlignet med tilsvarende undersøgelser fra 1998 og 2000 viser 2002-undersøgelsen stort set samme relative kriminalitetshyppighed for personer af udenlandsk oprindelse. I 1998 havde personer af udenlandsk oprindelse 46 pct. højere kriminalitetshyppighed end befolkningen som helhed, i 2000 var tallet 47 pct. og i 2002 48 pct.

Med hensyn til udviklingen i arten af kriminalitet følger den linjen, der ses for den øvrige befolkning. Dvs. færre tyverisager, flere voldsager, flere sager vedrørende seksualforbrydelser og færre sager med færdselslovsovertrædelser fra 2000 til 2002.¹ Der er altså i høj grad tale om stabilitet i forholdet mellem kriminalitetshyppighederne for personer af dansk og af udenlandsk oprindelse, når der fokuseres på de enkelte kriminalitetsformer. Det bør dog nævnes, at både angående vold og seksualforbrydelser er der mindre overkriminalitet i 2002 end i 2000: fra henholdsvis 152 og 125 pct. højere kriminalitetshyppighed end befolkningen som helhed til 130 og 110 pct. overkriminalitet.

5. Betydningen af demografiske og sociale forskelle

Kriminalitetshyppigheden varierer betydeligt med alder, med uddannelsesforhold og med en række andre sociale og økonomiske forhold. Da indvandreres og efterkommeres demografiske og sociale fordeling adskiller sig fra den øvrige befolknings, har Danmarks Statistik taget højde for disse forskelle med henblik på at få et bedre grundlag for at kunne sammenligne kriminalitetshyppighederne.

I tabel 3 vises nogle af resultaterne af denne analyse. Tabellen omfatter alene mænd, idet der ikke er foretaget en samlet analyse for mænd og kvinder.

Tabel 3 viser, at når der korrigeres for aldersforskelle, mindskes mændenes overhyppighed fra 50 til 38 pct.. Hvis der yderligere korrigeres for forskelle i uddannelse, reduceres mændenes overhyppig-

¹ Faldet i antallet af færdselssager skal ses i lyset af, at grænsen for færdselsbøder, der indgår i kriminalstatistikken, pr. 1. juli 2001 blev hævet fra 1.000 til 1.500 kr.

hed til 30 pct. Vælges der i stedet at korrigere for indkomstforskelle, mindsker overhyppigheden endnu mere – til 14 pct. Endnu kraftigere er dog reduktionen, når der korrigeres for socioøkonomiske forskelle. Dvs. forskelle i tilknytning til og placering på arbejdsmarkedet. Er der korrigeret for både alders- og socioøkonomiske forskelle, ligger de udenlandske mænds kriminalitetsfrekvens kun 4 pct. over hele befolkningens. Når reduktionen bliver så kraftig, hænger det sammen med, at en betydelig andel af personerne med udenlandsk oprindelse er uden for arbejdsmarkedet og uden beskæftigelse, og at denne gruppe har en noget lavere kriminalitetshyppighed end den tilsvarende gruppe af dansk oprindelse.

Tabel 3. De mandlige indvandreres og efterkommeres overrepræsentation med hensyn til kriminalitet; ukorrigeret og korrigeret for demografiske og sociale forskelle.

	Procent overhyppighed
Ukorrigeret	+ 50%
Korrigeret for aldersforskelle	+ 38%
Korrigeret for alders- og uddannelsesforskelle	+ 30%
Korrigeret for alders- og indkomstforskelle	+ 14%
Korrigeret for alders- og socioøkonomiske forskelle	+ 4%

Det skal bemærkes, at Danmarks Statistik ikke har søgt at korrigere for samtlige sociale og demografiske forskelle på én gang. Det er derfor ikke muligt at sige, om og i givet fald hvor stor forskel der er i kriminalitetshyppigheden mellem personer af dansk og af udenlandsk oprindelse, når der korrigeres for samtlige forskelle.

Britta Kyvsgaard

2. juni 2004